

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ගුවන්තොටුපළ සහ ගුවන් සේවා සමාගමේ (පුද්ගලික) (ලංකාශ්‍රී (“සමාගම”) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනකාලයන්ගෙන් ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍යවංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍ර , තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේකාරව මිනි ප්‍ර ලංකා විගණන ප්‍රශ්‍රී ,සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත් . මාණාත්මක සාවද්‍යවිගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍ර ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇතවංචා සහ . වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතරමාණාත්මක භාවයඑහි ප්‍ර , මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2006 පෙබරවාරි 09 දිනැති අංක: PE/GOCO/1/1 දරන භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයාගේ ලිපියට පටහැනිව, සමාගම විසින් රජයට අයත් ඉඩම් , ගොඩනැගිලි සහ වෙනත් වංචල හා නිශ්චල දේපල තක්සේරු කිරීමෙන් තොරව ගන කිමි පමණක් පවරා ගෙන තිබූ අතර ශුද්ධ වත්කම් පැවරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයට කොටස් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>AASL විසින් දැනටමත් තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සියලුම BIA ගොඩනැගිලි අගය කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, AASL විසින් භාවිතා කරන ලද ඉඩමේ අයිතිය සමාගමට පවරා දී නොමැත. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු නැවත තක්සේරු කරන ලද ගොඩනැගිලි වටිනාකම් සියල්ල නීත්‍යානුකූල හිමිකාරිත්වය නිෂ්කාශනය කිරීමට යටත්ව ගිණුම් ගත කරනු ලබන අතර කැබිනට් සංදේශයේ සඳහන් පරිදි ශුද්ධ වත්කම් මත භාණ්ඩාගාරයට කොටස් නිකුත් කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව සලකා බලනු ඇත.</p> <p>තවද, 2010 අංක 14 දරන ගුවන් සේවා පනත මගින් බලය ලත් ව්‍යවස්ථාපිත සේවා සපයන්නා ලෙස සියලුම වංචල සහ නිශ්චල වත්කම් පරිහරණය කිරීම සඳහා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගෙන් ලිඛිත අනුමැතිය ලබා ගැනීමට දැනටමත් කටයුතු කර ඇත.</p>	<p>තක්සේරු ක්‍රියාවලිය හැකි ඉක්මනින් අවසන් කර භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ උපදෙස් පරිදි ශුද්ධ වත්කම් වලට අදාළ කොටස් රජය (GOSL) වෙත නිකුත් කිරීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ.</p>

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2010 අංක 14 දරණ සිවිල් ගුවන් සේවා පනතේ 14 වන වගන්තිය	2020 දෙසැම්බර් 31 වන විටත් සමාගම විසින් ගුවන් තොටුපල කලාප හෝ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන සැලසුමක් සකස් කර නොතිබුණි.	MRIA හි ප්‍රධාන සැලැස්ම සකස් කර ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරියෙන් අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී. BIA සතුව 1983 දී සකස් කරන ලද සහ යාවත්කාලීන කිරීමට නියමිත ප්‍රධාන සැලැස්මක් ඇත. AASL විසින් BIA සඳහා ප්‍රධාන	ගුවන්තොටුපල කලාප ස්ථාපිත කිරීම පිළිබඳ ප්‍රධාන සැලැස්ම සකස් කර අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

සැලසුම් අධ්‍යයනය සිදු කිරීමට ක්‍රියා කර ඇති අතර යාවත්කාලීන කර ඇත. ප්‍රධාන සැලැස්ම 2022 වසර අවසානයේදී ලබා ගත හැකිය.

(ආ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී 12/දරන යහපාලනය සඳහා වූ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය

(i) 9.2 ඡේදය	(ඇ) සමාගමේ සංවිධාන සටහන සහ අනුමත සේවක මණ්ඩලය භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කර නොතිබුණි.	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් කාර්ය මණ්ඩලය අනුමත කර ඇති අතර එය AASL විසින් 2021 ජනවාරි 21 දින අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යවා ඇත.	සමාගමේ සංවිධාන සටහන සඳහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.
(ii) 9.3.1 ඡේදය	(i) සමාගමේ බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය (SOR) මහා භාණ්ඩාගාරයේ එකඟතාවය සහිතව අදාළ අමාත්‍යාංශය විසින් අනුමත කර නොතිබුණි.	2020 ජුනි 11 වන දින SORP සමාලෝචනය කිරීමට සමාගම විසින් SORP කමිටුව පත් කරන ලදී. SORP සඳහා සේවකයින්ගේ දුක්ගැනවිලි සමාලෝචනය කිරීමට කමිටුව තීරණය කර ඇත. SORP සමාලෝචනය කිරීමෙන් පසුව, කමිටුව SORPs කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තු (MSD) ආකෘතියට පරිවර්තනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අවසන් කරනු ඇත.	බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය (SOR) භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(iii) 9.14 ඡේදය	මානව සම්පත් කළමනාකරණ මෙහෙයුම් අත්පොත අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමත කර නොතිබූ අතර ඒ සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව හරහා මහාභාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ එකඟතාවය ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මානව සම්පත් කළමනාකරණ මෙහෙයුම් අත්පොතෙහි අවසාන කෙටුම්පත PWC උපදේශක ආයතනය විසින් සමාගම වෙත තවදුරටත් සමාලෝචනය කිරීම සඳහා ලබා දී ඇත. එය අදාළ මානව සම්පත් කළමනාකරුවන් සමඟ සංශෝධන සිදු කළ යුතුද යන්න විමර්ශනය කරමින් සිටී. කෙසේ වෙතත්, Covid-19 වසංගත	මානව සම්පත් කළමනාකරණ මෙහෙයුම් අත්පොත අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කළ යුතු අතර රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව හරහා මහාභාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ එකඟතාවය ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

තත්ත්වය නිසා උපදේශක
 ආයතනය සමග සැලසුම් කළ
 ආකාරයට රැස්වීම් පැවැත්විය
 නොහැකි විය.

1.7 තොරතුරු තාක්ෂණ පොදු පාලන ක්‍රම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2021 මැයි 31 වන විටත් වර්තමාන තාක්ෂණයට අනුකූල ERP පද්ධතියක් සමාගමට හඳුන්වා දී නොතිබුණි. එමෙන්ම, සමාගමේ මූල්‍ය පද්ධතිය 1984 දී ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර යල් පැන ගිය ක්‍රමලේඛන භාෂාවක් වන COBOL පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා භාවිතා කර තිබුණි. පරිශීලකයින් විසින් ඉල්ලා සිටින අඛණ්ඩ වෙනස් කිරීම් හේතුවෙන් මෙම මොඩියුලවල අඛණ්ඩතාවයේ ඉහළ අවදානමක් හඳුනාගෙන ඇති අතර මොඩියුල සහ වෙනත් ආශ්‍රිත පද්ධති අතර සම්බන්ධතාවයක් නොතිබුණි.</p>	<p>පවතින මූල්‍ය ක්‍රමයේ සීමාවන් ප්‍රශ්නයට හේතුවයි. මෙය හඳුනාගෙන ඇති අතර කළමනාකරණය විසින් මූල්‍ය හා සැපයුම් දාම කළමනාකරණ මොඩියුල සඳහා නව ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීමට පටන් ගෙන තිබේ. බොහෝ හේතු නිසා ව්‍යාපෘති කාලසටහන් ප්‍රමාද විය. 2021 මැයි මස සභාපතිවරයා විසින් ලබා දී ඇති වත්මන් අනුමැතියට අනුව ERP පද්ධතිය 2021 ජූලි 1 වන දින සජීවීව ආරම්භ කිරීමට නියමිතය.</p>	<p>සමාගමේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා හැකි ඉක්මනින් නව ERP පද්ධතිය හඳුන්වාදීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.2,504,429,627 ක පාඩුවක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධ ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.10,996,009,352 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.13,500,438,979ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට කොවිඩ් 19 වසංගතය හේතුවෙන් පෙර වසරට සාපේක්ෂව ආදායම රු.18,076,392,839 කින් එනම් සියයට 70 කින් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

	2020 (රු.)	2019 (රු.)	වෙනස (රු.)	%
ආදායම				
- ඉවත් ගමන් සම්බන්ධ ආදායම්	2,290,647,423	5,430,766,464	(3,140,119,041)	(58)
- ඉවත් ගමන් සම්බන්ධ නොවන ආදායම්	5,285,212,945	20,221,486,743	(14,936,273,798)	(74)
වෙනත් ආදායම්	212,551,351	40,988,731	171,562,620	419
මූල්‍ය ආදායම්	3,665,084,724	4,164,672,412	(499,587,688)	(12)

පරිපාලන සහ ආයතනික
වියදම්

කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය	5,770,201,664	6,513,810,228	(743,608,564)	(11)
අලුත්වැඩියා සහ නඩත්තු වියදම්	265,898,453	462,842,807	(196,944,354)	(43)
ණය ගැතියන් සඳහා හානිකරණ ප්‍රතිපාදන	643,481,376	397,143,394	246,337,982	62
මූල්‍ය පිරිවැය විනිමය පරිවර්තන (ලාභ) /පාඩු (ණය මුදල් මත)	2,268,147,704	(156,729,149)	2,424,876,853	1547

පහත නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

අ) වෙනත් ආදායම් සියයට 419 කින් වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ 2019 වර්ෂයේදී සිදු වූ විනිමය හුවමාරු පාඩුව හා සසඳන විට 2020 ගනුදෙනුවල ශුද්ධ විනිමය හුවමාරු ලාභය ඉහළ යාමයි .

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

අනුපාත වර්ගය	2020	2019	2018	2017	2016
ජංගම වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	7.68	7.23	3.49	2.78	2.64
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	7.55	7.10	3.43	2.71	2.60
ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ) අනුපාතය (%)	(32)	43	18	42	38
මූලික කොටසකට ඉපැයීම්/(අලාභ) (රු.)	(12,522)	54,979	26,566	43,574	34,598
ශුද්ධ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (%)	(7)	28	19	37	42
මගියෙකු සඳහා ආදායම (රු.)	3,279	2,580	2,640	2,085	1,936

පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

අ) ලැබිය යුතු ආදායම් බද්ද රුපියල් මිලියන 833 කින් වැඩි වීම ජංගම වත්කම් අනුපාතය සහ ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය ඉහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුව විය.

ආ) කොට්ඨාස වසංගතය හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සිදු වූ පාඩුව නිසා කොටසකට ඉපැයීම සියයට 123 කින් අඩු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකවල (කේපීඅයි) භෞතික ක්‍රියාකාරීත්වය පහත දැක්වේ.

ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකය	2020	2019	2018	2017	2016
ජාත්‍යන්තර ගුවන්යානා සංචලන සංඛ්‍යාව	20,881	62,195	67,351	62,850	61,637
ගුවන් මගී සංචලන සංඛ්‍යාව	2,375,056	9,958,688	10,884,028	9,957,502	9,466,248
ගුවන් භාණ්ඩ මෙහෙයුම් (මෙට්‍රික් ටොන්)	150,075	259,089	279,559	274,044	248,348
එක් ගුවන් ගමනකට මුළු මෙහෙයුම් පිරිවැය (රු.'000)	727	235	318	202	216

ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක (කේපීඅයි) සඳහා වාර්ෂික ඉලක්ක සමාගම විසින් දක්වා නොතිබුණි. එබැවින්, අපේක්ෂිත ඉලක්ක සමඟ සත්‍ය කාර්ය සාධනය සංසන්දනය කිරීමට විගණනයේදී නොහැකි විය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
යාපනය ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ පළමු අදියර ඉදිකිරීම රු.මිලියන 218 ක මුළු වියදමින් 2019 වර්ෂයේදී ආරම්භ කිරීමට පෙර ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් හෝ පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරුවක් සිදු කර නොතිබුණි. තවද, යාපනය ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ 2019 සහ 2020 වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් රු.මිලියන 46.5ක සහ රු.මිලියන 61.1ක මෙහෙයුම් අලාභ වාර්තා කර තිබුණි.	රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ සහ ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරියේ උපදෙස් පරිදි ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එම අවශ්‍යතාවය AASL විසින් මතු කරන ලද නමුත් ලබාදුන් කෙටි කාලය තුළ එය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි විය.	ව්‍යාපෘතියේ නිරසාර බව සහතික කිරීම සඳහා කිසියම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් හෝ පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරුවක් සිදු කළ යුතුය.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වත්කම් කේතීකරණ පද්ධතිය සහ නිසි ලෙස යාවත්කාලීන කරන ලද වත්කම් ලේඛනය විගණනය සඳහා ලබා දී නොතිබුණි.	MRIA ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය සියලුම වංචල වත්කම් සඳහා නව ඉලක්කම් 16 බාර්කෝඩ් පද්ධතියක් සහිත ස්ථාවර වත්කම් දත්ත සමුදාය සමඟ යාවත්කාලීන කර විගණනයට ඉදිරිපත් කර ඇත. BIA ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය දැනට ක්‍රියාත්මක වන නව ERP පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීම සඳහා නව කේත සහ 2020 වත්කම් සත්‍යාපන විස්තර සමඟ යාවත්කාලීන කරමින් පවතී.	සමාගම විසින් වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යා යුතුය.

3.4 අරමුදල් උන උපයෝජනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ II අදියර සඳහා ජපන් යෙන් මිලියන 74,397 ක අරමුදල් සැපයීම වෙනුවෙන් සමාගම ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ඒජන්සිය සමඟ 2012 මාර්තු 28 සහ 2016 මාර්තු 24 යන දිනයන්හිදී ගිවිසුම් දෙකකට එළඹ තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, අරමුදල් වටිනාකමින් සියයට 82 ට සමාන කොන්ත්‍රාත්තුව වටිනාකමක් 2020 මාර්තු 04 දින විශාල ප්‍රමාදයකින් ප්‍රදානය කර තිබුණි. තවද 2013 අප්‍රේල් 20 දින සිට 2021 අප්‍රේල් 20 දින දක්වා ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ඒජන්සිය වෙත සමාගම විසින් රු.මිලියන 328 ක මුදලක් අරමුදල් උන ලෙස භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් බැඳීම් ගාස්තු ලෙස ගෙවා තිබුණි. නව පර්යන්ත ගොඩනැගිල්ලේ වහලයේ සැලසුම වෙනස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද වීමට හේතු වී තිබුණි.</p>	<p>ගිවිසුම් ප්‍රදානය කරන ලද “ජ” පැකේජයේ වටිනාකම JPY 41,554 Mn + LKR 35,136Mn = JPY 60,764Mn (2021 පෙබරවාරි 12 දිනට පරිවර්තන අනුපාතය ලෙස මිලදී ගැනීමේ අනුපාතය- LKR 1.829=1 JPY ගෙන ඇත.)</p> <p>අරමුදල් වටිනාකමින් සියයට 81.68 ට සමාන කොන්ත්‍රාත්තුව වටිනාකමක් 2020 මාර්තු 04 දින ප්‍රදානය කර ඇත. කෙසේ වෙතත් කොවිඩ් 19 වසංගතය ව්‍යාප්ත වීම නිසා, කොන්ත්‍රාත්කරුගේ විදේශ කාර්ය මණ්ඩලය ගෙන්වා ගැනීමේ ප්‍රමාදයක් ඇති විය. අවසානයේදී කොන්ත්‍රාත් කටයුතු 2020 දෙසැම්බර් 15 දින ආරම්භ කෙරුණි. තවද, 2021 පෙබරවාරි 14 දිනට මෙම ව්‍යාපෘතියේ සැලසුම් කළ ප්‍රගතිය 0.03% ට එරෙහිව තත්‍ය ප්‍රගතිය 0.06% ක් විය. 2021 අප්‍රියෙල් 20 දිනට බැඳීම් ගාස්තු ලෙස ජපන් යෙන් මිලියන 235 ක් 2012 මාර්තු 28 දින අත්සන් කරන ලද අංක SLP 104 ණය ගිවිසුම යටතේ ගෙවා තිබුණි. තවද 2016 මාර්තු 24 දින අත්සන් කරන ලද අංක SLP 114 ණය ගිවිසුම යටතේ ප්‍රමාද වීමේ අවසාන ගාස්තු ලෙස ජපන් යෙන් මිලියන 90.86 ක් ගෙවා ඇත.</p>	<p>කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමට අනුව A පැකේජයේ ඉදිකිරීම් අවසන් කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතු අතර තවදුරටත් ප්‍රමාදයන් වළක්වා ගැනීම සඳහා ඉදිකිරීම් ප්‍රගතිය වරින් වර සමාලෝචනය කළ යුතුය.</p>

3.5 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>බොහෝ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු නියමිත කාලය තුළ සිදු කර නොතිබූ අතර ප්‍රසම්පාදනයේ විශාල ප්‍රමාදයක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>අනවශ්‍ය ප්‍රමාදයන් වළක්වා ගැනීමට කටයුතු කරමින් සිටී.</p>	<p>ප්‍රමාද වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු නියමිත කාල රාමුව තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසර සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රයට අනුව තිරසාර අරමුණු හඳුනාගෙන ඒවා සමාගමේ ආයතනික සැලැස්මට / වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.

තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු සමාගම විසින්, උපදෙස් ලබා දී ඇති ලෙස ඉක්මණින් හඳුනාගත යුතුය.